

Kutu • Nathalie Le Gendre

ON8 • Türkçesi: Azade Aslan • Roman • 196 sayfa • Önerilen sınıflar: Lise ZAMAN ve MEKÂN • SAĞLIK ve SPOR • BİREY ve TOPLUM • KİŞİSEL GELİŞİM bilim • yaşlanma • göçmenlik • New York • farklılıklar • psikoloji • deney • sınırlar • estetik • bellek • gençlik • yazarlık • klinik tedavi

Çağdaş Fransız edebiyatının güçlü kalemi **Nathalie Le Gendre**, belleğin çürüyüşüne ve zamana meydan okuyan modern bir anlatı sunuyor. Roman, insanlığın en eski sorularına, genç bir pencereden bakarak cevaplar arıyor: Zamanın akışını gerçekten tersine çevirebilir miyiz? Bedenimizin ve belleğimizin yitirdiği bir mutluluğun parçalarını yeniden birleştirebilir miyiz? Geçmişin bugünle iç içe geçtiği, çokkatmanlı gelecek zaman klasiği; zamanın girdabına kapılanların cesaret, umut, sevgi ve hayal kırıklığıyla dolu öyküsü.

Gençlik aşılacak gizli bir deney uğruna hem geçmişini hem geleceğini yitiren bilimkurgu yazarı Shanel, hayatı tersten yaşamayı seçmiştir. Bu yüzden sevdiği herkesten ve her şeyden ayrı düşmüş, tüm yaşamını bir deftere ve kutuya hapsedecektir. Artık zamanla ve gerçeklikle kıyasıya bir çatışma içindedir. Üstelik, New York sokaklarında salınacak sonsuz gençlik ve güzellik hayalleri kurarken, kliniğin soğuk ve yalnız duvarları arasında sıkışıp kalacaktır...

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Kitabın başındaki ilk 3 bölüm okura neler düşündürüyor; nasıl bir ilk izlenim veriyor? Karakterlerine, S.G. (Sonsuz Gençlik) kliniğine ve ilişkilere baktığınızda hikâyenin bu başlangıç aşamasını hangi renkle tanımlarsınız; lacivert, siyah, kırmızı ya da?.. Neden?
- 2- İsraili sanatçı Ofra Amit'e ait olan özgün kapak deseni ve romanın ismi okura ne vadediyor? Kitapçı rafında görerseniz içeriği hakkında neler hayal edersiniz?
- 3- Ana karakterlerin uyduları gibi olan Voltan ve Andrew için neler öğreniyoruz? Çok farklı kökenden gelen iki karakterin de bu kadın ağırlıklı hikâyede belirleyiciliği ne düzeyde?
- 4- Shanel'i kobay olmaya iten yalnızca parasızlık mı? Sonucu belirsiz bir deneyde dönülmez bir yola girmenin mantığı nedir? Siz hangi koşullarda böyle bir deneyin içinde yer alırdınız?
- 5- Lena gibi kısa sürede öleceğini bilen her hangi birinin psikolojisini, tepkilerini ve davranışlarını irdeleyin. Çözumsuz hastalığına ve bellek kaybına rağmen Lena'nın ölümü çare olarak görmemesi nasıl açıklanır? Sizce bir hastaya öleceğinin söylenmesi doğru mudur?
- 6- Voltan'ın anaerkil kökeni ilişkilerine ve romanın bütününe ne katıyor? Çocuklarını terk etmiş bir baba olduğu halde neden olumlu bir karakter gibi işleniyor? Voltan'la ilişkisi Shanel'in gençlik ve güzellik arayışının parçası olabilir mi? Voltan'ın Shanel'e, "Halkımdan ve zorunluluklarla dolu bir hayattan, seninle bir kabuğa kapanmak için kaçmadım," demesi nankörlük sayılabilir mi?
- 7- Shanel'in S.G. deneyinin yan etkilerini yaşamaya başladığını hangi olaylardan anlıyoruz? Shanel'in dağılmasına, Voltan'ın gidişi mi yol açıyor yoksa başka yapısal nedenleri mi var?
- 8- Lena'nın, not defteri yüzünden Myrtille'a ve doktora verdiği tepkiler aşırı olabilir mi? Not defteri Lena için ne ifade ediyor? Shanel'in romanı ile Lena'nın not defterinin ortak yönü ne? Shanel ve Lena arasında nasıl bir bağlantı kurulabilir?
- 9- Bir hatırlamama sorunu olarak özetlenen bellek kaybı, başına gelen kişi için ne anlama gelir? Bir insanın yaşamının bir ayını, bir yılını ya da daha fazlasını hatırlamaması psikolojisini nasıl etkiler?
- 10- Mary'nin anlattıklarına bakıldığında anne ve babasının yaşam kültürü, Shanel'in kişiliğini, psikolojisini ve seçimlerini nasıl etkiliyor?

- 11- Shanel'in yaşamındaki büyük sır ne? Olayın sır olarak saklanması kimlerin rolü var; Shanel neden onlara teslim oluyor? Bellek kaybına rağmen Shanel nasıl oluyor da bu sırrı hatırlıyor?
- 12- Romanda fiziksel yaşlanmayı durduran bilimin, belleğin yok oluşunu engelleyemediği mi yoksa daha derin bir yetersizlik mi anlatılıyor? Örneklerle açıklayın.
- 13- Shanel bebeğinden vaz geçmeseydi sizce yaşamı nasıl olurdu? Genç yaşlardaki koşullarını ve ailesiyle gelişmelerini düşünerek mantık yürütün. Acaba yine de Sonsuz Gençlik deneyine katılır mıydı?

YARATICI ETKİNLİKLER...

Çalışmaların çoğu online / çevrimiçi ortamda, ekran başında da gerçekleştirilebilir.

- **Tartışma:** 4-5 kişilik gruplar halinde çalışarak, insanların farklılıklarına göre ayrıştırılmalarının tarihini ve sosyolojik nedenlerini irdeleyin. Bu konunun uzantısı olarak göçmenlik olgusuna nasıl bakmak gerektiğini örnekler üzerinden tartışın. Türkler'in Suriyeliler'i, Fransızlar'ın Türkler'i dışlamasını neden farklı algılıyoruz; neden bize biri doğru diğeri haksızlık gibi geliyor? Gruplar çalışmalarını tartıştıktan sonra konuyu özetleyen ve fikir birliğiyle görüşleri toparlayan bir sonuç bildirisi hazırlansın.
- **Araştırma:** Konfüçyus'un, "İki hayatımız vardır ve ikincisi, yalnızca tek bir hayatımız olduğunda başlar," sözünün romanda hangi karakterler için ve hangi aşamalarda gerçeğe dönüştüğünü inceleyin. Kastedilen ilk ve ikinci yaşamlar neler? Bu söz, gerçek yaşamlarda nasıl kanıtlanır? Sözün gerçek yaşamlardaki yansımalarının farklı örneklerini bulun.
- **Söyleşi:** Son yıllarda artan sağlık ve estetik kaygıları karşılamak üzere yapılanları, bilim adına doğanın gerçeklerine karşı koyan yöntemleri, insanların bilinçsizce estetiğe yönlendirilmesini; sağlığın, kapitalizmin kazanç aracı haline dönüştürülmesini konuşmak üzere bu konuda uzman bir doktoru konuk edin. Bu çok önemli ve giderek kontrolden çıkan konu üzerinde soru-cevap yöntemiyle bilgi edinin, farkındalık geliştirin.
- **Münazara:** Öğrenciler 2 gruba ayrılın. Gruplardan biri sözcüleri aracılığıyla, "Sağlık endüstrisinin sürdürdüğü deney ve projeler, insanlara sağlık ve estetik alanlarında sonsuz kapılar açıyor," görüşünü, diğer grup ise, "Sağlık endüstrisinin sürdürdüğü deney ve projeler, insanları kullanarak dev bir sektörün sürdürülebilirliğini sağlıyor," görüşünü savunsun. Dünyadan örneklerle desteklenecek münazarada jürinin somutluk ölçütünü önemsemesi önerilir.
- **Film:** Gruplara ayrılan öğrenciler tercihlerine göre bellek, gençlik ve yaşlanma gibi konuları işleyen popüler filmlerden ("Eternal Sunshine of the Spotless Mind", "The Curious Case of Benjamin Button", "Dark City", "Memento" vb.) birini izleyerek tanıtıcı bir sunum hazırlasın. Filmde bellek- gençlik- yaşlanma unsurları nasıl kullanılmış, kitaptaki hikâyeyle ne tür benzerlikler var, fizyolojik ve psikolojik etkiler neler? Bu gibi soruların yanıtlarını aktaran sunumlar tamamlandığında, bu türün filmlerdeki ortak unsurları ve sonuçları belirlenerek bir rapor halinde düzenlensin.
- **Yazma:** Yazarın, romanı nasıl kurguladığını, bölümleri nasıl düzenlediğini, karakterleri nasıl iç içe geçirdiğini, roman içinde romanı nerelerde kesiştirdiğini ve romanın kaç yıllık bir zaman dilimine yayıldığını analiz edin. Bu çok ustalık gerektiren anlatım biçiminin okuru nasıl etkilediğini ve olay örgüsünü irdeleyin. Bu karakterleri, gelişmeleri ve zamanlamayı bir şema üzerine yerleştirin. Başta karmaşık gibi görünen akışın mantıksal yalınlığını ortaya çıkaran birer yazı yazın.
- **Sunum:** Dünyada pek çok insan, tıbbi bir zorunluluğu olmadığı halde yalnızca daha genç ve güzel görünmek ya da beğenmediği yerlerini gönlünce biçimlendirmek, ünlü birine, hatta bir oyuncuğa benzemek için estetik yaptırıyor. Bu amaçla defalarca operasyon geçirenler bile var. Bu eğilim, kişinin kendi bedenini kullanma özgürlüğü mü, psikolojik sağlıksızlık ya da mantıklı düşünememe hali olarak mı algılanmalı? Bu operasyonların yaygınlaşmasını neye bağlamalı? Öğrenciler, hazırladıkları sunumları sırayla aktardıktan sonra konuyu derinlemesine irdeleyin.

- **Gezi:** Herkes, romandaki gelişmelere ve karakterlerin yaşamlarına fon oluşturan New York kentinin internetteki fotoğraflarını kullanarak “Gözümde New York” albümü hazırlasın. Kenti sanal ortamda gezerek kendince yorumlasın, hangi özelliklerini neden öne çıkardığını açıklasın.
- **Okuma:** Sınıfça otobiyografik kitapları araştırın. Dikkatinizi çeken yazarların eserlerinden okumalar yapın. Bu romandaki bazı unsurların yazarının gerçek yaşamöyküsüyle uyuşup uyuşmadığını anlamaya çalışın. Kendisiyle yapılmış söyleşileri, hakkında çıkan yazıları internetten bulup okuyun. Acaba elinizdeki de otobiyografik bir roman mı? Yazar, kendi yaşamından ne kadar esinlenmiş ya da roman tümüyle kurgusal mı? Edindiğiniz bilgiler ışığında romana bir de bu gözle bakın.